
Rivning av skolebygg i Ahlefeldtgate
– saksforberedelse
Tilleggsrapport

- **Larvik kommune** -

Forvaltningsrevisjonsrapport nr.: 709013-2

2012

Innhold

SAMMENDRAG	III
1. INNLEDNING	1
1.1. Bakgrunn for rapporten	1
1.1 Problemstillinger - komplettering	1
1.2 Metode og kvalitetssikring	2
1.3 Avgrensning	2
1.4 Høring.....	3
2 VIKTIGE MILEPÆLER OG DOKUMENTER I SAKEN	4
3 RAPPORTENE I SAKEN	5
3.1 «Jahnsenrapporten»	6
3.2 Norconsultrapporten.....	6
3.3 Gamle og nye rapporter i saken	8
3.4 Revisors vurdering.....	9
4 FRA REHABILITERING TIL RIVNING	10
4.1 Fra rehabilitering til rivning	10
4.2 Kokkersvoldrapporten – oppdrag og leveranse	11
4.3 Vedlegget til Kokkersvoldrapporten - oversendelseposten	11
4.4 Aktørenes vurderinger	12
4.5 Om å legge fram eposten og rapporten for kommunestyret	14
4.6 Håndtering av ny nøkkelinformasjon	15
4.7 Revisors vurdering.....	16

5	OKKS KOMPETANSE OG BEHANDLING AV SAKEN.....	17
5.1	Om reglementet og OKKs behandling.....	17
5.2	Revisors vurdering av OKKs behandling.....	18
6	REVISORS VURDERING AV OM DET ER GRUNNLAG FOR Å HEVDE AT NOEN HAR FORSØKT Å HINDRE RELEVANT OG TILSTREKkelig INFORMASJON	18
7	KONKLUSJONER	20
	VEDLEGG	21
I.	Vedlegg 1: Høringsuttalelser.....	22
II.	Vedlegg 2-9.....	24

Sammendrag

Bakgrunn

Forvaltningsrevisjonen ble bestilt av kontrollutvalget i Larvik i sak 23/12. Kontrollutvalget behandlet prosjektplan 5. juni 2012 i sak 27/12. Hovedrapport ble behandlet av kontrollutvalget i sak 33/12, og kontrollutvalget vedtok å sende saken tilbake til Telemark kommunerevisjon IKS for komplettering, jf. pkt. 1.1.

Metode og avgrensning

Vi har gjennomført intervju med Thor Helge Jahnsen, Ivar Ketilsson og Kjell Kokkersvold. Videre har vi gjort nye intervjuer med daglig leder og prosjektansvarlig i LKE, og med tidligere rådmann Arve Christophersen. Videre har vi hatt telefonintervju eller eposthenvendelser med konkrete spørsmål til nåværende rådmann og ansatte i kommunen som har hatt befatning med saken. Det er gjort søk i kommunens nåværende og historiske arkiv.

Denne rapporten må sees i sammenheng med forvaltningsrevisjonsrapport 709013 om Rivning av skolebygg i Ahlefeldtsgate – saksforberedelse.

Vi har ikke gjort vurderinger av tekniske og bygningsfaglige spørsmål knyttet til saken, så som kostnadsnivå, tekniske vurderinger, pedagogiske behov m.v. Vi har i hovedsak vurdert hvordan tilgjengelig informasjon på ulike stadier i saken ble håndtert. Vi har derfor ikke undersøkt eller vurdert kontrollutvalgets tillegsspørsmål om betydningen av at det ble gitt informasjon om forekomst av miljøgifter i bygningsmassen.

Konklusjoner i tilleggsrapporten

«Jahnsenrapporten» finnes ikke som rapport i begrepets vanlig betydning. Larvik kommune v/Jahnsen gjorde interne vurderinger av om bygget kunne brukes som erstatningsbygg for de aktuelle skolene. Dersom disse vurderingene var skriftliggjort, ble de ikke arkivert i kommunen.

Det er ikke utøvd press mot forfatterne av Norconsulrapporten. I rapporten henvises det til tall som framkommer i fylkeskommunens utredninger. Norconsulrapporten ble etter revisjonens vurdering lagt fram på relevant tidspunkt.

Kokkersvoldrapporten omhandler grunnforholdene. Den ble bestilt og utarbeidet etter at avgjørelse i saken var vedtatt, som et ledd i gjennomføringen av kommunestyrets vedtak.

Revisjonen kan ikke se at noen har forsøkt å forhindre, forvanske eller forsinke at relevant og tilstrekkelig informasjon er fremlagt for relevant del av administrasjonen eller for den relevante politiske myndighet. Vi mener derfor at det ikke er grunnlag for påstanden om at informasjon er utelatt i saken som utslag av et bevisst handlingsmønster.

Hovedkonklusjon

Saken har vært forsvarlig utredet fra administrasjonens side.

Saksgangen i OKK har vært i samsvar med kommunens reglement og OKKs mandat.

Arbeidsdeling og prosesser mellom administrasjonen og LKE i denne saken har vært i samsvar med kommuneloven, LKEs vedtekter og LKEs mandat i den aktuelle tidsperioden.

Vi kan ikke se at det er holdt tilbake informasjon eller at det foreligger andre forhold i denne saken som tilsier at administrasjonen eller LKE burde lagt saken fram for ny behandling i kommunestyret.

Skien, 3. desember 2012

Telemark kommunerevisjon IKS

Kirsti Torbjørnson
oppdragsansvarlig for
forvaltningsrevisjon

Anne Sæterdal
medarbeider

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for rapporten

Hjemmel for forvaltningsrevisjon er gitt i kommunelovens § 77 nr. 4, jamfør forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 og forskrift om revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget i Larvik i sak 23/12. Kontrollutvalget behandlet prosjektplan 5. juni 2012 i sak 27/12.

Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget i sak 33/12 (hovedrapporten).. Hovedrapporten omhandlet følgende problemstillinger:

1. *Har saksutredningen av spørsmålet om rivning eller rehabilitering av skolebygg i Ahlefeldtsgate vært forsvarlig?*
2. *Har arbeidsdeling og prosesser mellom administrasjonen og eiendomsforetaket vært i samsvar med kommuneloven og foretakets vedtekter og mandat?*

Undersøkelsene var rettet mot saksforberedelsen av spørsmålet om rehabilitering eller rivning av daværende skolebygg i Ahlefeldtsgate.

Kontrollutvalget vedtok å be om komplettering av rapporten. Vi gir kompletteringen i denne tilleggsrapporten.

1.1 Problemstillinger - komplettering

Kontrollutvalget vedtok i sak 33/12 å be om følgende tilleggsundersøkelser:

1. *Saken sendes tilbake til TK¹ for komplettering i hht ovennevnte².*
2. *TK innarbeider i sin vurdering rapportene fra hhv Jahnsen, Norconsult og Kokkersvold.*
3. *TK redegjør for OKKs rolle og kompetanse i saken.*
4. *TK vurderer konkret om det er grunnlag for å hevde at noen, uansett nivå, har forsøkt å forhindre, forvanske eller forsinke at relevant og tilstrekkelig informasjon er blitt fremlagt for relevant del av administrasjonen eller for den relevante politiske myndighet.*
5. *Utvidet rapport fremlegges for Kontrollutvalget så snart det er praktisk mulig.*

De aktuelle konsulent-/ utredningsrapportene ligger som vedlegg. I kapittel 2 og 3 gis en særskilt beskrivelse av de rapportene som har vært omtalt og etterspurt i saken. Kapittel 4 omhandler

¹ Telemark kommunerevisjon IKS

² Jf. beskrivelse i vedlegg til kontrollutvalgets sak 33/12.

saksutredningen i 2009 og håndtering av eventuell ny informasjon etter vedtak. Kapittel 5 handler om mandat og prosessen i OKK.

1.2 Metode og kvalitetssikring

Ifølge forskrift om revisjon § 7 skal forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området. Hovedrapporten er utarbeidet med grunnlag i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon³. Vi har ikke utarbeidet særskilte revisjonskriterier for tilleggsrapporten, men har fulgt kravene i standarden når det gjelder datainnsamling og metode.

Vi har gjennomført intervju med Thor Helge Jahnsen, Ivar Ketilsson og Kjell Kokkersvold. I samsvar med vanlig praksis har vi utarbeidet intervjuguide. Det er benyttet lydopptaker ved intervjuene, og det er deretter skrevet referat. Disse personene er gjort kjent med at de ikke er forpliktet til å snakke med kommunerevisjonen, og beskrivelsen av informasjon som de har gitt er særskilt avklart med dem.

Vi har gjort nye intervjuer med daglig leder og prosjektansvarlig i LKE, og med tidligere rådmann Arve Christophersen. Videre har vi hatt telefonintervju eller eposthenvendelser med konkrete spørsmål til ansatte i kommunen som har hatt befatning med saken. Vi har innhentet rådmannens vurderinger knyttet til håndtering av ny informasjon i avgjorte saker per epost.

Det er gjort søk i kommunens arkiv via websak. Revisjonen har selv gjort søkene fra 2007. Administrasjonen har gjort søk i det historiske arkivet fra før 2007.

1.3 Avgrensning

Denne rapporten må sees i sammenheng med forvaltningsrevisjonsrapport *709013 om Rivning av skolebygg i Ahlefeldtsgate – saksforberedelse*. Denne rapporten besvarer tillegsspørsmål reist av kontrollutvalget, og oppstiller ikke revisjonskriterier i tillegg til kriteriene fra hovedrapporten.

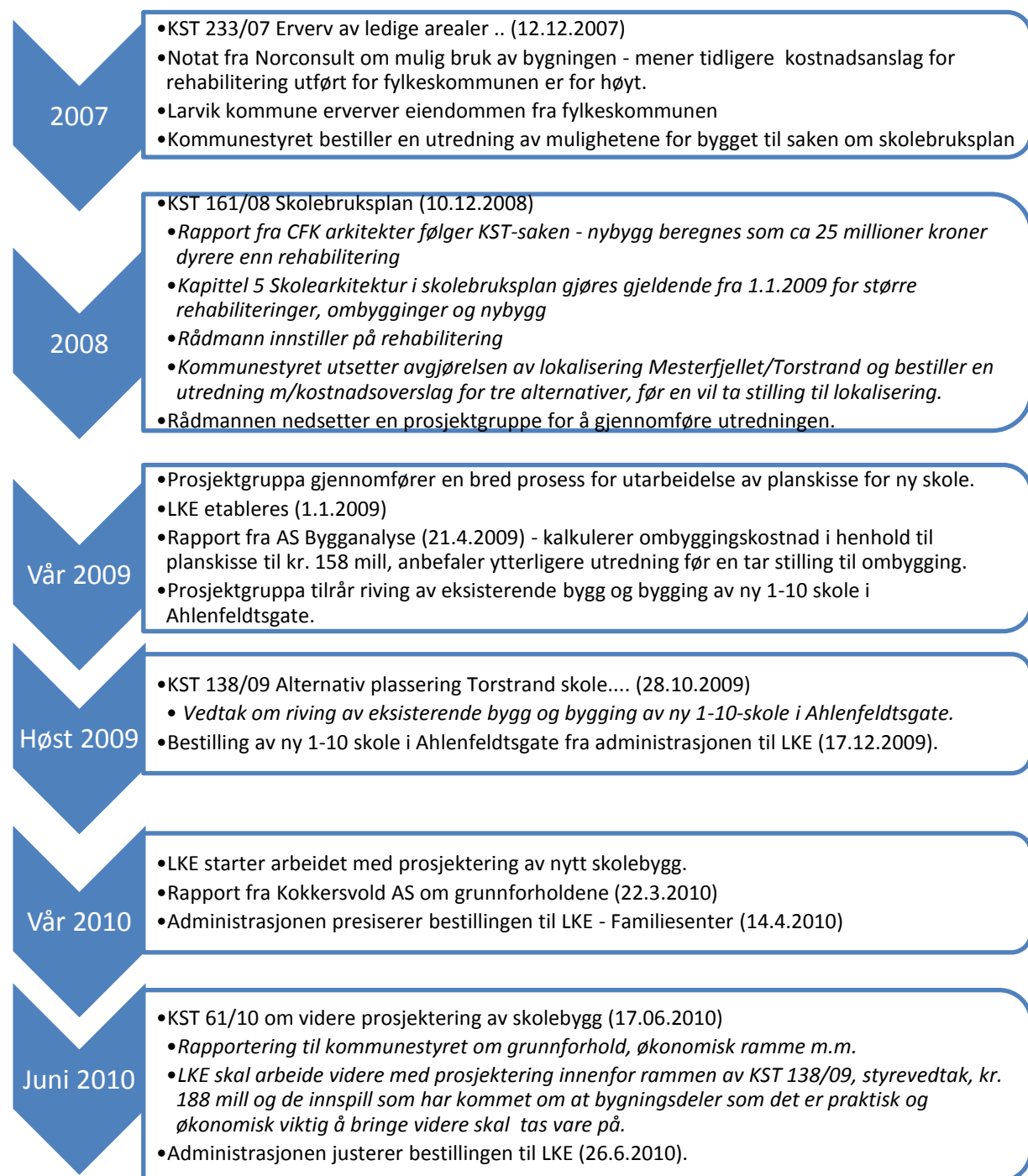
Vi gjør ingen vurderinger av tekniske og bygningsfaglige spørsmål knyttet til saken, så som kostnadsnivå, tekniske vurderinger, pedagogiske behov m.v. Vi har i hovedsak vurdert hvordan tilgjengelig informasjon på ulike stadier i saken ble håndtert. Vi har derfor heller ikke undersøkt kontrollutvalgets tillegsspørsmål om betydningen av at det ble gitt informasjon om forekomst av miljøgifter i bygningsmassen.

³ Gjeldende RSK 001 er fastsatt av Norges Kommunerevisorforbunds styre med virkning fra 1. februar 2011, og er gjeldende som god kommunal revisjonsskikk. Standarden bygger på norsk regelverk og internasjonale prinsipper og standarder som er fastsatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).

1.4 Høring

Tilleggsrapporten er sendt på høring 26.11.2012 til rådmann og Larvik kommunale eiendom. De delene av rapporten som gjelder privatpersonene som har uttalt seg, er verifisert og godkjent av disse. Høringsvar fra kommunen og LKE er mottatt og følger rapporten som vedlegg 1. Høringsuttalelsene har ikke medført endringer i rapporten, men det er gjort mindre redaksjonelle endringer i høringsperioden.

2 Viktige milepæler og dokumenter i saken

3 Rapportene i saken

Før 2007

- Lokaliseringsrapport vgs i Vestfold, 12.09.2003
 - Vestfold fylkeskommune og Larvik kommune
- Verditakst fra ing. Arne Kronstad, 25.10.2006
 - Bestilt av fylkeskommunen
 - Innhentet fra fylkeskommunen av Larvik kommune v/ Jahnsen før ervervet (sjekk arkiv)
- "Jahnsen-rapporten"
 - Ikke-arkiverte vurderinger/interne løpende arbeidsdokumenter

2007

- Notat fra Norconsult , 19.11.2007
 - Bestilt av Larvik kommune v/ Jan Erik Johannessen
 - Vedlegg til kommunestyresak 233/07 om kommunens erverv av eiendommen

2008

- Rapport fra CFK arkitekter, juni 2008
 - Bestilt av Larvik kommune
 - Vedlegg til kommunestyresak 161/08 om skolebruksplan og lokalisering av Torstrand/ Mesterfjellet skoler.

2009

- Skisse/tegninger fra Kristiansen&Bernhardt - rehabiliteringen (ikke vedlagt)
 - Bestilt av Larvik kommune
- Rapport og kalkyle fra AS Bygganalyse, 21.04.2009
 - Bestilt av arkitekt Kristiansen&Bernhardt
- Begge disse lå som vedlegg til kommunestyresak 138/09 om alternativ plassering av Torstrand skole og Mesterfjellet ungdomsskole i Ahlefeldtsgate

2010

- Rapport fra Kokkersvold AS om grunnforhold
 - Bestilt av LKE og levert i mars 2010 som ledd i gjennomføringen av kommunestyrets vedtak
- Oversendelsesbrev/e-post fra Kokkersvold AS : oversendelse av rapporten
- Innholdet i rapporten er omtalt i KST 61/10 om videre framdrift
- Dokumentene er ikke lagt fram som vedlegg til kommunestyret.

3.1 «Jahnsenrapporten»

Kontrollutvalget har bedt om at revisjonen fremskaffer «Jahnsenrapporten» og at vi kontakter Jahnsen for å belyse spørsmålene rundt dette.

Vi har gjennomført et intervju med Thor Helge Jahnsen 1.11.12.

Thor Helge Jahnsen arbeidet i Larvik kommune fra 1977 til 2008. Han ble utlånt fra eiendomskontoret til rådmannens stab fra 1997-98 og fram til han gikk av med pensjon tidlig i 2008. Han arbeider nå hos Norconsult.

Hans hovedoppgave i kommunen var å være leder av byggekomiteene, som den gang ble opprettet i forbindelse med planlegging og gjennomføring av større investeringer i kommunen. Byggekomiteene var sammensatt av ansatte i administrasjonen og politikere.

Han ble involvert i spørsmålet om å erverve Thor Heyerdal videregående skole fra fylkeskommunen i 2006/2007. På oppdrag fra daværende rådmann Astrid Sommerstad, vurderte han om bygget kunne brukes som skolebygg for Torstrand og Mesterfjellet. Jahnsen mente at det var mulig. Han var involvert i saken på et tidlig tidspunkt, før eiendommen var ervervet, og har ikke gjort konkrete vurderinger av hvordan rehabiliteringen kan gjennomføres. Det han vurderte, var at det var plass nok, og at bygget kunne rehabiliteres til en skole som var bedre enn de to gamle skolene som var i bruk (Torstrand og Mesterfjellet). Han gjorde en slik vurdering i 2007.

Han utarbeidet diverse arbeidsdokumenter i den anledning og rapporterte til rådmann. Jahnsen kjenner ikke til om denne dokumentasjonen ble arkivert. I den perioden var det skifte i arkivsystem i kommunen. Jahnsen viser til at det var ikke hans oppgave å arkivere, dette så han som mottakers ansvar.

Jahnsen har ikke kjennskap til hva som kan være omtalt som «Jahnsenrapporten». Han forteller at han generelt lagde mange dokumenter og vurderinger som gikk direkte til rådmannen, også i saken om Ahlefeldtsgate. Fra hans side ble det ikke laget én rapport som han vil kalle «Jahnsenrapporten», men det ble laget ulike dokumenter som hørte til saken - møteprotokoller, arbeidsdokumenter, rapportering til rådmannen m.m.

Jahnsen sier at han ikke har bestilt rapporter fra eksterne konsulenter i denne saken.

Vi har gjort søk i kommunens arkiv fra 2007 for å finne fram den aktuelle dokumentasjonen. Kommunens administrasjon har gjort søk i de historiske arkivene fra før 2006. Vi har ikke funnet dokumenter utarbeidet av Jahnsen knyttet til saken om Ahlefeldtsgate.

3.2 Norconsultrapporten

Kontrollutvalget har bedt revisjonen om å avklare om det ble utøvet noe press mot noen. Videre ønsker kontrollutvalget at revisjonen skal avklare hvilken omtale Norconsultrapporten gir vedrørende nybygg respektive rehabilitering.

Vi har gjennomført intervju med Ivar Ketilsson 1.11.12. Ivar Ketilsson har eget firma, i kontorfellesskap med Norconsult i Larvik. Hans tilknytning til saken er arbeidet med den rapporten som Norconsult leverte til Larvik kommune i 2007. Ketilsson opplyser at han utarbeidet rapporten for Norconsult, på oppdrag fra Vidar Andersen i Norconsult. Norconsult fikk oppdraget fra Jan Erik Johannessen i Larvik kommune. Oppdraget gikk ut på å vurdere mulige bruksområder for skolebygningen til Thor Heyerdal videregående skole i Ahlefeldtsgate, med henblikk på et eventuelt kjøp. Rapporten er på fire sider, og ca en side handler om rehabilitering av bygget til skole. Kommunen ble fakturert kr 19 437 inkl. mva. for oppdraget, i desember 2007.

I arbeidet med rapporten gjorde Ketilsson en vurdering av systematikken i bygget med hensyn til bærende elementer. Han fant ut at dette var et bygg som var enkelt å bygge om, i og med at det har bærende yttervegger. Det gir bygget store åpne soner, som er lette å omdisponere. Ketilsson mener at bygget var i godt hold, men at de tekniske installasjonene måtte fornyes.

Det framgår av rapporten at bygget var dårlig isolert i forhold til kravene i 2007. Rapporten viser til at teknisk infrastruktur må fornyes, det må vurderes om eksisterende heisløsning er tilstrekkelig. Det framgår videre at bygget er lagt godt til rette for plass til ny ventilasjon og evt. ny teknisk infrastruktur, og at utearealer samlet sett trolig kan løses på tilfredsstillende måte. I rapporten gir Norconsult også uttrykk for at ønsket om fleksibilitet knyttet til moderne pedagogikk kan løses på ulike måter, og at sammenslåing av eksisterende klasserom vil ha visse utfordringer. Det vises til at det foreligger helt spesielt gode tegninger fra rådgivende ingeniør i byggeteknikk for dette bygget som grunnlag for et slikt arbeid, og at de fleste forhold lar seg løse selv om utgangspunktet har vært svært så tradisjonelt.

Rapporten inneholder ikke noe fullstendig kostnadsanslag for rehabilitering. Det gjøres en vurdering av de anslagene som fylkeskommunen har basert sin avgjørelse av saken om videregående skole på. Norconsult sier i den anledning at kostnadsdifferansen mellom rehabilitering og nybygg burde vært ca. 12-13 000 kroner per kvadratmeter, basert på «tall på bakgrunn av tilsvarende byggeri i distriktet på den tiden».

På s. 2 i Norconsultrapporten, under overskriften Skole står følgende:

Skal man ha lokaler tilpasset moderne pedagogikk/kunnskapsløftet, vil det derfor i alle fall kreve ombygging og store investeringer. I forbindelse med diskusjonen om nybygg for Thor Heyerdal vgs. ble det hevdet at bygningen vanskelig lot seg modernisere og bygge om til arealer som ville være hensiktsmessige for moderne pedagogikk. Det ble også i den sammenheng utarbeidet et kostnadsoverslag på hvor mye en gjennomgripende modernisering ville koste sett i forhold til kostnaden for nybygg.

Når ovennevnte kalkyle viste at totalreovering og videre bruk innebar en rammekostnad på 22 882,-/m² og at et nybygg ble kalkulert til kr. 23.550,-/m² er det nærliggende å tro at disse tallene er vel farget av oppdragsgivers føringer.

Ketilsson opplyser at han i denne teksten henviser til den utredning som Vestfold fylkeskommune har gjort av spørsmålet om å renovere Thor Heyerdal vgs. til fortsatt bruk. Med «oppdragsgivers føringer» har han ment fylkeskommunen, ikke Larvik kommune. Ketilsson mener at

fylkeskommunens organ (SKUP) var farget av den stemningen som var i Larvik. Hele skolemiljøet ønsket å bygge ny videregående skole, og da trengte fylkeskommunen en argumentasjon som støttet det. Han mener at dette var i 2004-2005, kanskje 2003. Ketilsson opplyser at han ikke har blitt utsatt for noe slags press i forbindelse med sitt arbeid med rapporten til Larvik kommune.

Rapporten fra Norconsult lå som vedlegg til KST 233/07 om erverv av eiendommen. Den har ikke fulgt senere saker til kommunestyret.

Tidligere rådmann, Arve Christophersen, mener at dokumenter som er vist tidligere i samme saksrekke, har det vært lett å vise til og finne for den som er interessert. Dokumentasjon som hadde vært lagt fram før, forutsettes normalt kjent når saker utvikler seg og behandles flere ganger. Den informasjon som administrasjonen mente var interessant og ny, ble lagt fram. Christophersen mener at dilemmaene i saken kommer godt fram både i KST 161/08 og i KST 138/09.

3.3 Gamle og nye rapporter i saken

I sin bestilling viser kontrollutvalget til at det framstår som uklart om det foreligger nye rapporter i saken som gjør «Jahnsenrapporten», Norconsultrapporten og Kokkersvoldrapporten m/oversendelsesbrev overflødig/utgått. Det vises til at LKE ved Studsrød har gitt uttrykk for dette i Østlandsposten. Videre vises det til at det motsatte framgår av et brev til ordfører fra Studsrød datert 25.4.2012. Revisor bes om å redegjøre for dette konkret.

Revisjonen har ikke kartlagt og undersøkt eventuelle oppslag om dette i Østlandsposten, men legger til grunn beskrivelsen av oppslagene i kontrollutvalgets bestilling.

Vi viser til oversiktene på s. 4-5, samt beskrivelsen av rapporten fra Kokkersvold (mars 2010) om grunnforhold og oversendelsesbrevet/eposten med synspunkt på kostnadsanslagene, også mars 2010.

Følgende avsnitt framgår av brevet fra Studsrød (se også vedlegg):

Det finnes ikke en «enkelt» rapport som konkluderer med at det er faglig og økonomisk forsvarlig å rive for så å bygge nytt. Beslutningen er fattet på en samlet faglig vurdering, geotekniske grunn undersøkelser og erfaring fra andre skoleprosjekter.

I ettertid har videre grunnundersøkelser, krav til jordskjelvsberegninger, byggets innhold og utforming, ført til at våre rådgivere har anbefalt oss ikke å benytte eksisterende fundamenter, som er dokumentert.

Risikoen forbundet med å bruke noen av de eksisterende pelene er for stor i forhold til en evt. gevinst.

Rapportene i saken er beskrevet i dette kapitlet og i pkt. 4.1. Rapporten fra CFK arkitekter er beskrevet i hovedrapporten. Vi viser også beskrivelse av utredningsprosessen i hovedrapporten og i pkt. 4.1 i denne rapporten.

3.4 Revisors vurdering

Etter revisors vurdering eksisterer det ikke noen «Jahnsenrapport» i rapportbegrepets vanlige betydning.

Vi finner at kommunen, blant andre ved Thor Helge Jahnsen gjorde interne vurderinger av hvorvidt eiendommen var egnet som lokalisering for en sammenslått Torstrand og Mesterfjellet 1-10. Disse vurderingene ble gjort i forkant av KST 233/07 om erverv av eiendommen. Vi har ikke funnet interne vurderinger i skriftlig form i kommunens arkiv.

Det er ikke grunnlag for å hevde at den som skrev Norconsultrapporten har vært utsatt for press av noe slag.

Norconsultrapporten viser at det er mulig å rehabilitere bygget til en skole tilpasset moderne pedagogikk, men at det må omfattende ombygging til. Rapporten viser at isolasjonen ikke er tilstrekkelig, at ventilasjon og teknisk infrastruktur må skiftes, og at det må vurderes om heisløsningen er tilstrekkelig. Rapporten anslår at kostnadsforskjellen mellom rehabilitering og nybygg sannsynligvis var ca. 12-13 000 kroner per kvadratmeter.

Jahnsen vurderte om bygget var stort nok, og om det var mulig å rehabilitere. Den vurderingen som Jahnsen i intervju beskriver at han gjorde i 2007, synes ikke å stå i motstrid til eller bygge på mer informasjon enn vurderingen fra Norconsult.

Vi mener at det er usannsynlig at Jahnsens vurdering kunne ha bidratt med utfyllende opplysninger på senere stadier i prosessen (etter ervervet).

I saken er det gitt uttrykk for at Norconsultrapporten ikke ble lagt fram på relevant tidspunkt, og at det er uklart om det foreligger nye rapporter i saken som gjør Jahnsen, Norconsult og Kokkersvoldrapporten overflødig.

Revisors vurdering er at Norconsultrapporten ble lagt fram for kommunestyret i den saken den ble innhentet for, nemlig ervervet av eiendommen, KST 233/07. Vi er enig med tidligere rådmanns utgangspunkt om at allerede fremlagt dokumentasjon i samme sak kan anses kjent. Vi har ingen bemerkninger til at Norconsultrapporten fra 2007, som var en overordnet vurdering på et tidlig stadium i saken, ikke ble lagt ved de etterfølgende sakene om skolen i KST 161/08 og KST 138/09.

Brevet fra Studsrød er skrevet i 2012. Slik revisor oppfatter brevet, omhandler det LKEs vurderinger etter kommunestyrets vedtak KST 138/09 og KST 61/10. Den perioden ligger utenfor det vi har undersøkt, jf. pkt. 1.1. De mest konkrete og omfattende rapportene i saken er imidlertid fra CFK arkitekter og AS Bygganalyse, som er utarbeidet i 2008 og 2009, etter vurderingene fra Jahnsen og rapporten fra Norconsult i 2006/2007. Etter revisors vurdering er det ikke unaturlig å legge vekt på nyere og mer omfattende utredninger fram for eldre og mer overordnede.

Rapporten fra Kokkersvold er utarbeidet i 2010, men omhandler grunnforholdene. Det er gjort ytterligere utredninger av grunnforholdene etter rapporten fra Kokkersvold. Dette er utenfor saksutredningsfasen, og er derfor ikke nærmere undersøkt av revisjonen, men det framgår av styringsdokumentet for byggeprosjektet (vedlegg 9).

4 Fra rehabilitering til rivning

Kontrollutvalget ønsker grundigere belyst vedlegget til Kokkersvoldrapporten, og årsaken til at dette vedlegget ikke ble sendt til kommunestyret.

Kontrollutvalget ber videre om at LKE og tidligere rådmann konfronteres med at vedlegget var det sentrale dokumentet. Kontrollutvalget ønsker en avklaring av hvem som tok beslutningen om ikke å legge fram dokumentet.

Videre vil kontrollutvalget ha avklart hvilke rutiner som gjelder i kommunen når det dukker opp viktig nøkkelinformasjon etter at kommunestyret har truffet vedtak i en sak, men før vedtaket er irreversibelt.

4.1 Fra rehabilitering til rivning

Kommunestyrets vedtak om utredning fra KST 161/08 ble etter vår vurdering i hovedrapporten ikke fullstendig besvart ved administrasjonens utredning og forberedelse av KST 138/09. Det som ble utredet av prosjektgruppa, var *en omfattende ombygging/ rehabilitering* av bygget. Det ble ikke gjort utredninger eller kostnadsoverslag knyttet til en minimumsoppussing/renovering «basert på de kvaliteter bygget har». Kontrollutvalget har bedt revisjonen om å utvide rapporten på dette punktet, under henvisning til Kokkersvoldrapporten.

Daværende rådmann, Arve Christophersen, mener at den skolen en planla måtte det være mulig å få godkjent som skole av relevante myndigheter. Et minimumsalternativ der en «malte veggene» ville ikke ha blitt godkjent. Christophersen mener at det ville vært uforsvarlig å bruke ressurser på å utrede en oppussing som ikke ville gi et godkjennbart resultat. Tidligere rådmann mener at det ble kommunisert til politikere underveis.

Konklusjonen etter saksutredningen i 2009 ble annerledes enn innstillingen fra tidligere, og annerledes enn hva som var forventet. Det var viktig å få fram hvorfor ombygging var en omfattende sak. Christophersen opplevde at administrasjonen slet med å få fram for politikerne at det ikke var så lett å ta bygget i bruk som skole som enkelte trodde. Det var et spenn mellom anslått rehabiliteringskostnad tidlig i saken og etter hvert som rehabiliteringen ble utredet nærmere. Christophersen opplyser at et eller annet sted mellom behandlingen av skolebruksplanen i 2008 og mai 2009 bikket administrasjonens vurdering over til at det var bedre å bygge nytt. Erkjennelsen av at nybygg kunne være det beste alternativet vokste sakte fram i løpet av den perioden. Han opplyser at i større saker er det ofte slik at en starter med enkle og overordnede analyser. Av tidsmessige grunner og forsvarlig bruk av økonomi og personressurser må det være slik. Så må de overordnede utredningene kvalitetssikres videre og utredes mer detaljert. På den måten mener Christophersen at dette er en god sak. Kostnadsforskjellen var ikke så stor, og med tanke på at en bygger for neste generasjon, mener tidligere rådmann at kostnadsdifferansen ble for liten til å forsvare rehabilitering. Verdien av det du sitter med etterpå er vesentlig større enn verdien av kostnadsdifferansen.

Christophersen mener at administrasjonen gjorde mye for å få til nøytral og bred informasjon. Han mener at i denne saken er informasjonsmengden et større problem enn at det skulle være holdt unna informasjon.

KST 138/09 ble behandlet av kommunestyret i oktober 2009. Saksutredningen i administrasjonen startet før nyttår i 2008, og saken var ferdig utredet fra administrasjonen ved rådmannens innstilling i mai 2009. Fra mai 2009 til september 2009 var saken til behandling i OKK. I prosjektperioden ble det ikke innhentet eksterne vurderinger fra andre enn Kristiansen & Bernhard, AS Bygghanalyse og en landskapsarkitekt, jf. omtale i hovedrapporten s. 6-9 og s. 10-11. Vurderingen av grunnforholdene (Kokkersvoldrapporten, jf. pkt. 4.2) ble bestilt av LKE i uke 10, 2010. Rapporten og oversendelsesbrevet fra Kokkersvold forelå i mars 2010.

4.2 Kokkersvoldrapporten – oppdrag og leveranse

Kjell Kokkersvold eier og arbeider i arkitekt- og ingeniørfirmaet Kokkersvold AS. Kokkersvold AS fikk i oppdrag fra Per Arne Dahl i LKE å gjøre en vurdering av grunnforholdene i forbindelse med bygging av ny skole i Ahlefeldtsgate. Oppdraget ble gitt i uke 10 i 2010. Vi har gjennomført intervju med Kjell Kokkersvold 1.11.2012.

Leveransen fra Kokkersvold AS til LKE bestod av et rapportdokument med forside, sammendrag og to sider, samt en epost. Kokkersvold opplyser at det ikke er laget noen vedlegg til rapporten.

Kokkersvoldrapporten er datert 17.3.2010, og er oversendt LKE v/ Per Arne Dahl og Charlotte Gimle per epost samme dag. LKE ble 20.5.2010 fakturert kr 19 375 inkl. mva. for oppdraget.

Oppdraget fra LKE til Kokkersvold AS var å gi en uttalelse om grunnforholdene for tomten i Ahlefeldtsgate. Rapporten fra Kokkersvold omhandler grunnforholdene, og omtaler disse som dårlige. Rapporten sier følgende om eksisterende bygg på eiendommen:

Alle disse foranstaltningene⁴ er ivaretatt med beskrivelser og tegninger for eksisterende bygningsmasse.

Eksisterende bygg er i sin helhet utført i plasstøpt betong.

Den er bygget i 2 etapper, første del ferdig midt på 60-tallet og med tilbygg i slutten av 70-årene. Det er gjort en rehabilitering av betongfasaden i 1990.

Alle bærende konstruksjoner fremstår som meget solide og vil med normalt vedlikehold holde i 50-100 år til.

4.3 Vedlegget til Kokkersvoldrapporten - oversendelseseposten

Revisjonen legger til grunn at det vedlegget kontrollutvalget omtaler, er oversendelseseposten fra Kokkersvold til LKE.

I eposten 17.3.2010 (oversendelsesbrevet) skriver Kokkersvold følgende:

⁴ Spesielle foranstaltninger som pga de dårlige grunnforholdene må tas ved utgravningsarbeider.

Jeg har raskt sett på kostnadsbildet i utredningen og stusser på at kostnadsforskjellen mellom nybygg og gjenbruk av eksisterende bygningsmasse kun utgjør kr. 5000 pr. m².

Vi har for ikke lenge siden vært gjennom den samme problemstillingen ved prosjektering og gjennomføring av Furuheim Sykehjem og ser at dette strider mot de erfaringene vi gjorde der.

Uten i detalj å ha gjennomgått hva som må gjøres med eksisterende bygningsmasse mener vi tallet bør heves til Kr. 10 000,-, spesielt når vi ser at det ikke er tatt høyde for de meget vanskelige grunnforholdene i kostnadene for nybygg.

Kr. 5000,- ekstra vil gi en besparelse på 33 mill. for alternativ 2, slik at dette koster ca 130 mill. mot nybygg som er kalkulert til 184 mill. (og er meget usikkert pga dårlige grunnforhold).

I bygningsmasse fra denne perioden er det også store muligheter for at betongen inneholder PCB. Denne gjør ingen skade i et eksisterende bygg, men vil koste kr. 1000,- kr. 1500,- pr tonn å deponere. Kr. 3. 500.000 for å rive hele eksisterende bygningsmasse synes derfor å være uforsvarlig lavt.

Vi bemerker at PCB ble funnet i betong på Furuheim, men ble kun fjernet der det måtte tas utspøringer m.v.

Til slutt anbefaler vi at det gjøres en miljøbesiktigelse med nødvendig prøvetaking av eksisterende bygningsmasse.

Siv.ing. Camilla K. Maktabi hos oss har spesialkompetanse på dette området.

4.4 Aktørenes vurderinger

Kokkersvold

Kokkersvold forteller at det var en spontan reaksjon fra hans side å omtale kostnadsbildet for rehabilitering vs. nybygg i eposten. Han skrev reaksjonen inn i eposten, fordi kostnadene ved rehabilitering ikke var omfattet av det oppdraget han hadde fått fra LKE.

Kokkersvold oppfattet situasjonen slik at ingen hadde fokusert på kostnadene i denne saken, hvor rehabilitering av bygget ville gitt en betydelig lavere kostnad enn nybygg. Han ønsket derfor å si fra. Han reagerer meget sterkt på at "alle" andre enn Kokkersvold AS ble kontaktet for rapporter i denne saken, i og med at Kokkersvold AS er det eneste firma/etat som har det komplette tegnings- og beregningsgrunnlaget for skolen. Han mener at det kun er Kokkersvold AS som kunne gitt den reelle prisforskjellen mellom gjenbruk og nybygg. Han mener også at kommunen var kjent med den kunnskapen han har om bygningen, og han skjønner ikke hvorfor ikke han har blitt spurt i forbindelse med kjøpet eller senere. Han synes det er rart at en setter i gang slike utredninger uten å sende en eneste forespørsel til ham.

Kokkersvold kjenner til CFK-rapporten, i og med at den var en del av grunnlaget som han fikk oversendt fra LKE i forbindelse med oppdraget knyttet til grunnforholdene i 2010. Han forteller at han så med en gang at kostnadsbildet i rapporten fra CFK arkitekter var helt feil, ved at

kostnadsdifferansen mellom rehabilitering og nybygg var for liten. Han kjenner ikke til kalkylen fra AS Bygganalyse.

Hadde Kokkersvold fått det oppdraget som CFK fikk, så hadde han vist en annen prisforskjell enn hva CFK-rapporten viste, og han mener at da hadde ikke politikerne kunnet si nei til gjenbruk.

Kokkersvold mener at en konsulent kan farge en rapport hvis han vil. Konsulenten er kjøpt og betalt av oppdragsgiver. Kokkersvold tror det var signalisert fra kommunen at de ønsket en bestemt konklusjon i denne saken. Han er klar over at dette er spekulasjoner, men ser kun to muligheter for at det har gått så galt: enten inkompetanse hos LKE KF og/eller at "noen" skulle ha nybygg for enhver pris.

Daværende rådmann

Christophersen er usikker på når han ble klar over rapportdokumentet fra Kokkersvold. Han opplyser at rådmannen ikke var en del av den informasjonsflyten som gikk mellom LKE og LKEs konsulenter. De tekniske utredningene som LKE gjennomførte i sitt oppdrag for administrasjonen, var ikke en del av kommunens dokumenter i saken. Administrasjonen fikk tilsendt dagsorden og referat fra styremøtene i LKE. Han kunne kanskje ha oppdaget at det fantes en rapport fra Kokkersvold AS om grunnforholdene, da det stod om rapporten i en av sakene som var behandlet i LKEs styre på den tiden. Administrasjonen hadde imidlertid ikke selv rapporten, kun omtalen av den i styresaken. Christophersen mener saken fra LKE stod på egne bein, det var gjort og ble gjort videre utredninger i forbindelse med prosjekteringen av skolen, og det var ikke noen grunn til å etterspørre ny informasjon om kostnadene.

Christophersen er usikker på om han har sett oversendelsesbrevet. Han ser ikke noen grunn til at rådmannen skulle bli forelagt oversendelsesbrev fra LKEs konsulenter.

Generelt mener Christophersen at det er problematisk dersom den «viktigste» delen av faglige vurderinger ligger i oversendelsesbrevet. Han mener at innholdet i et oversendelsesbrev har en annen status enn om det står i en faglig fundert rapport som er levert som følge av et bestilt oppdrag.

LKE

LKE opplyser at de ikke hadde bestilt vurderingen om kostnader ved rehabilitering/nybygg fra Kokkersvold i 2010. Oppdraget til Kokkersvold var et ledd i arbeidet med å gjennomføre kommunestyrets vedtak i KST 138/09 om sanering og nybygg. LKE viser til at Kokkersvold selv skriver i eposten at han ikke har gjort noen grundig vurdering.

LKE synes at en halv sides e-post med en vurdering som ikke er bestilt av kommunen eller LKE, har fått et meget betydelig fokus i saken, selv om vurderingen mangler faglig forankring og begrunnelser utover grunnforholdene. LKE mener at hvis en skulle bygge videre handlinger på innholdet i eposten, forutsetter det faglige vurderinger av en rekke tema, som vil gi mye større konsekvenser for et prisnivå enn grunnforholdene, slik som: krav etter plan og bygningsloven, energi og miljøkrav, arealeffektivitet, driftsutgifter (FDV kostnader), utomhusareal og krav som stilles til dette arealet.

LKE viser også til at Kokkersvold skrev i eposten sin at et estimat på 3,5 mill. for rivearbeidene var uforsvarlig lavt, mens kontrakten som ble inngått to år senere var på 3,75 mill.

4.5 Om å legge fram eposten og rapporten for kommunestyret

Daværende rådmann gir uttrykk for at det alltid er rådmannens ansvar at en sak er forsvarlig utredet. Rådmannen har ikke gjort noen konkret vurdering av å legge fram rapporten og oversendelsesbrevet fra Kokkersvold til LKE for kommunestyret, fordi han ikke kjente til dem på det aktuelle tidspunktet (KST 61/10).

LKE opplyser at det aldri har vært vurdert å legge eposten fra Kokkersvold fram for noen, og det var aldri en aktuell problemstilling å vurdere å legge den fram for kommunestyret. LKE mener at eposten er overvurdert i debatten, og at den ikke har et faglig nivå og en slik kvalitet som kreves av faglig informasjon som skal legges fram for kommunestyret, særlig hvis det aktuelle er at en avgjort sak skal fremmes for ny vurdering.

Kokkersvold mener at eposten godt kunne være et grunnlag for å gå tilbake til kommunestyret for å ta opp saken på nytt. Kokkersvold mener at Furuheimprosjektet på mange måter var identisk med Ahlefeldtsgate. Det startet også med et kommunestyrevedtak om å rive en meget god betongbygning som var oppført i 1970. Der ble løsningen at kommunestyret vedtok rehabilitering.

Om Furuheim sykehjem

Knut Hjalmar Gulliksen er leder for avdeling for Kommunalteknikk i Larvik kommune. Han var ansvarlig for gjennomføringen av 2-1-sengsprosjektet i Larvik. Gulliksen forteller at rehabiliteringen av Furuheim sykehjem var en del av 2-1-sengsprosjektet. Prosjektet startet i 1999, omfattet til sammen 11 bygninger, og hadde en totalramme på 627 mill. kr. Det var ikke knyttet en særskilt økonomisk ramme til hvert bygg før i 2006. Det lå et stramt regime fra Husbanken til grunn når det gjaldt romstørrelse m.m.

Gulliksen opplyser at i kommunestyrevedtaket fra 2000 lå det inne at Furuheim skulle rives, og at det skulle bygges nytt. Bygget fra 1970 var dårlig i forhold til intensjonene fra statlig hold og kravene fra Husbanken. Fra et pleiefaglig ståsted framstod det derfor som uhensiktsmessig å bygge om. Denne avgjørelsen bygget på en tidlig vurdering av bygget. Ut fra de prioriteringene som ble gjort ved gjennomføringen av 2-1-sengsprosjektet, lot en lokalene ved Furuheim stå, og bygde det nye sykehjemmet ved siden av det eksisterende bygget, i stedet for å rive.

Etter hvert trengte kommunen flere sykehjems plasser, og administrasjonen vurderte derfor i 2006/2007 å gjennomføre vedtaket om rivning og nybygg. Det ble i den forbindelse innhentet ny arkitekt og rådgiver (Kokkersvold). De mente at det var mulig å rehabiliter/bygge om. I tillegg ville ombyggingsalternativet gi 13 ekstra plasser i forhold til nybygg. Gulliksen opplyser at også en annen arkitekt vurderte dette, og mente at det lot seg gjøre å bygge om. Initiativet til ombygging kom fra arkitekt og rådgiver (Kokkersvold), som hadde bygningsfaglig kompetanse.

Kokkersvold opplyser at han i forbindelse med prosjekteringen sa til kommunen at dette kan gjøres veldig mye billigere ved å benytte eksisterende bygg i stedet for å rive. Prosjektlederen for prosjektet og Knut Hjalmar Gulliksen i Larvik kommune ble informert om denne muligheten, og de gikk til kommunestyret og fikk endra vedtaket. Kokkersvold opplyser at han hadde alle tegninger og beregninger også på dette bygget. Resultatet av dette var at de 20 budsjetterte sykehjemsplassene ble bygget, samt at man fikk 13 sykehjemsplasser i tillegg. Han opplyser at prosjektet endte med at Larvik kommune satt igjen med ca. 4 millioner til overs.

Gulliksen opplyser at i utgangspunktet hadde administrasjonen fullmakt til å se hele 2-1-sengsprosjektet under ett, men fra 2006 ble det bestemt at det skulle foreligge kommunestyrevedtak for hvert enkelt prosjekt. Saken om Furuheim måtte derfor til ny behandling i kommunestyret.

4.6 Håndtering av ny nøkkelinformasjon

Kommunen har en rutine 5.4.4 om politisk saksbehandling (vedlegg 7). Rutinen inngår i kommunens kvalitetssystem. Hensikten med rutinen skal være å «Sikre at de organer som skal behandle saken og ta beslutninger får de opplysninger og den informasjon som er nødvendig for å kunne fatte et korrekt vedtak til rett tid.» Rutinen omtaler ikke særskilt den bestemte situasjonen som kontrollutvalget beskriver.

Daværende rådmann mener at dersom det kommer ny informasjon i en sak, må det vurderes konkret hvilken betydning den nye informasjonen har for den aktuelle saken. Det kan være situasjoner der rådmannen går tilbake til kommunestyret med en avgjort sak, for bekreftelse eller for endring. Det er gjort flere ganger. For eksempel i saker hvor vedtaket har flere ledd og hvor deler av gjennomføringen ligger fram i tid, så kan verden ha forandret seg i mellomtiden.

Han mener at det er helt uaktuelt å ta opp en avgjort sak på nytt, uten å ha noe nytt å komme med. Det er avgjørende at opplysningene må tilføre noe nytt, og det er avgjørende hvor vesentlige de nye opplysningene er. Han viser til at i denne saken mener enkelte politikere at det kom ny informasjon i 2010. Administrasjonen oppfattet ikke at det kom ny informasjon. Christophersen mener at innholdet i informasjonen fra Kokkersvold hadde vært framme i saken før, og kommunestyret hadde votert over forslag om ytterligere utredning, uten at det fikk flertall.

Daværende rådmann mener at det ikke er riktig å ta en sak tilbake til kommunestyret igjen, selv om det kommer fram at flere mener det samme som andre har hevdet tidligere i saken. Han mener at det likner i så fall på politisk omkamp, og det skal ikke rådmannen gjøre. Det er ikke grunn god nok for rådmann at flere mener det samme som er ment av andre før.

Nåværende rådmann framholder også at saksutredning og saksfremstilling er rådmannens ansvar jfr. kommuneloven § 23,2. Rådmannen skal sørge for at saker er forsvarlig utredet før fremleggelse til folkevalgt organ, samt sørge for at vedtak som fattes følges opp. Det er dessuten rådmannens ansvar at den kommunale virksomheten drives etter lover og avtaler, og er underlagt forsvarlig kontroll.

Hun opplyser at dersom rådmannen får kunnskap om nye opplysninger eller informasjon som i vesentlig grad vil kunne endre de forutsetninger som er lagt til grunn for den utredning som er fremmet for folkevalgt behandling, vil rådmannen gjøre en vurdering på om saken og opplysningene

om de nye forutsetninger bør innebære at ny sak skal fremmes for folkevalgt behandling. Vurderingen vil være knyttet til vesentligheten og betydningen av de nye opplysninger som fremkommer, omfanget av eventuelle økonomiske konsekvenser og om det er grunn til å anta at de nye opplysningene vil kunne påvirke og gi en fornyet vurdering i de folkevalgte organer. Dersom vedtak eller forutsetninger som er lagt til grunn strider mot lov eller forskrift vil rådmannen fremme saken til ny behandling. Dersom nye opplysninger ansees som vesentlige brudd på forutsetninger lagt til grunn for saken eller innebære store konsekvenser som ikke ble vurdert eller var kjent i den folkevalgte behandling, vil rådmannen drøfte med ordfører om ny sak skal fremmes. Ordfører eller et folkevalgt organ kan dessuten på eget initiativ i enhver sak, be om at saker fremmes for folkevalgt behandling.

4.7 Revisors vurdering

Revisor mener at daværende rådmanns begrunnelse for ikke å utrede et minimumsalternativ er i samsvar med ansvaret for å sikre forsvarlig utredning etter koml. § 23 nr. 2. Vi mener imidlertid at dette med fordel kunne kommet tydelig fram i saksframlegget til KST 138/09. Revisor mener at denne svakheten i saksframlegget neppe har hatt betydning for vedtakets innhold, da forslag både om minimumsalternativ og ytterligere utredning ikke ble vedtatt av kommunestyret.

Kokkersvoldrapporten og eposten ble skrevet i 2010, mens saksutredningen til KST 138/09 skjedde fra slutten av 2008 til våren 2009. Det gir derfor ikke mening å vurdere om dokumentene fra AS Kokkersvold skulle vært med i saksframstillingen til kommunestyret på dette tidspunktet.

Vurderingen blir derfor om administrasjonen skulle ha lagt fram dokumentene for kommunestyret som nye opplysninger i saken etter at vedtak var truffet. Revisor er enig i LKE og administrasjonens generelle vurderinger av vekt og betydning av informasjon i oversendelsesbrev i forhold til informasjon i faglige rapporter, der konsulenten har et juridisk og faglig ansvar for innholdet. Vi kan ikke se at dokument- og informasjonshåndteringen i denne saken er kritikkverdig, verken hos LKE eller hos administrasjonen.

Vi er også enige i at det bør være en viss terskel for å ta avgjorte saker tilbake til kommunestyret for ny behandling. Rådmannens hovedansvar på dette stadiet er å gjennomføre kommunestyrets vedtak, jf. koml. § 23 nr. 2. I vurderingen av om en sak skal tas opp til ny behandling er det flere relevante momenter, og beskrivelsene fra forrige og nåværende rådmann av de generelle avveiningene som gjøres, er i samsvar med kommuneloven og det vi kjenner som vanlige oppfatninger om dette spørsmålet. Revisor har ingen merknader til at administrasjonen ikke har tatt saken opp igjen med kommunestyret.

5 OKKs kompetanse og behandling av saken

5.1 Om reglementet og OKKs behandling

For den aktuelle tidsperioden som vi har undersøkt, var det kommunens delegasjonsreglement av 19.09.07 (vedtatt i KST 140/07), med tillegg/ending vedtatt 17.10.07 (KST 184/07) som gjaldt. Det er senere vedtatt nytt reglement.⁵

Det framgår av reglementet at komiteene skal innstille til kommunestyret, jf. § 10. Sakene fordeles til komiteene av ordfører etter saksområde, jf. reglementets § 12. Det er særregler for behandling av økonomiplan og årsbudsjett.

Oppvekst og kulturkomiteen (OKK) skal i følge reglementet § 14 behandle og innstille blant annet i saker som gjelder undervisning, herunder skole og pedagogisk rådgivning

Det framgår av § 13 om arbeidet i komiteene, at før behandling av strategidokumentet med økonomiplan og andre større saker av planmessig og liknende karakter, kan det inviteres til høringer med komiteene hvor Kommunens foreldreutvalg (KFU) og andre interesserte grupperinger som har interesse knyttet til komiteenes saksområder, kan gi uttrykk for sine meninger.

Saksordfører skal koordinere det politiske verkstedsarbeidet i angjeldende sak, og forsøke å finne grunnlag for en felles innstilling til kommunestyret etter at rådmannen har lagt fram saken til politisk behandling.

Dersom komiteen ønsker det, skal saksordfører innhente tilleggsopplysninger fra administrasjonen, avtale høringer/folkemøter og avtale befaringer.

Saken om lokalisering av Torstrand og Mesterfjellet skoler kom til behandling i OKK 27.05.09. I hovedrapporten er dette upresist beskrevet som at OKK fikk saken til behandling «i prosjektperioden». Det er ikke riktig. Prosjektgruppas arbeid var avsluttet da saken gikk til OKK, og til møtet i OKK 27.05.09 la rådmannen fram den samme innstillingen som senere gikk til kommunestyret:

1. *Torstrand skole og Mesterfjellet ungdomsskole samlokaliseres som en 1 – 10 skole i Ahlefeldtsgate.*
2. *Nåværende bygningsmasse saneres og erstattes med nybygg.*
3. *Den nye skolen dimensjoneres for inntil 500 elever. Familiesenter og åpen barnehage inkluderes i bygningsmassen.*
4. *Kommunestyret får forslag til endelig rom- og funksjonsprogram som grunnlag for forprosjekt til behandling høsten 2009.*
5. *Prosjektet finansieres i størst mulig grad av rentekompenserte lån.*

I møtet vedtok OKK å utsette saken og be om en videre framdriftsplan for komiteens behandling av saken. Det ble ikke stemt over rådmannens innstilling i dette møtet.

⁵ Larvik kommune har vedtatt nytt reglement etter kommunevalget i 2011.

Til møtet 03.06.09 ble det lagt fram et notat om videre framdrift. Notatet fulgte saken til kommunestyret.

Den 25.08.09 hadde komiteen et informasjons- og arbeidsmøte vedrørende kulturminner, HMS/helsekrav knyttet til ombygging og nybygg, skoleplan – arkitektur og redegjørelse for de ulike alternativene fra arkitekt. Komiteen samlet seg i dette møtet om alternativene sammenbygging av eksisterende skolebygninger ved Torstrand og Mesterfjellet eller nybygg i Ahlefeldtsgate. OKK bad rådmannen om en oppstilling der fordeler og ulemper ved disse alternativene ble sammenholdt. En slik oppstilling ble utarbeidet av administrasjonen og lagt fram for OKK 16.09.09.

Oppstillingen fulgte KST 138/09 som NYTT VEDLEGG 293598, sammen med notatet fra administrasjonene om saksbehandlingen i OKK. Dokumentene ligger som vedlegg 8 til rapporten.

5.2 Revisors vurdering av OKKs behandling

Revisjonen kan etter dette ikke se at OKK har gitt føringer som har styrt administrasjonens utredning av eller innstilling i saken, eller at saksbehandlingen i OKK på andre måter har vært i strid med reglementet eller OKKs mandat.

6 Revisors vurdering av om det er grunnlag for å hevde at noen har forsøkt å hindre relevant og tilstrekkelig informasjon

Vi mener at «Jahnsenrapporten» ikke eksisterer som rapportdokument i ordets vanlige betydning. Ut fra Jahnsens beskrivelse av innholdet i hans vurderinger, er det rimelig å legge til grunn at disse vurderingene var på et helt overordnet nivå. Det samme gjelder vurderingene i Norconsultrapporten, jf. pkt. 3.2. Rapportene fra CFK arkitekter og AS Bygganalyse er langt mer konkrete vurderinger. Disse rapportene viser at rehabilitering koster mindre å gjennomføre enn nybygg, men at kostnadsforskjellen er mindre enn hva som framgår av de tidlige anslagene og forventningene.

Disse oppdragene har også kostet langt mer å få utført enn Norconsultrapporten, noe som også kan indikere at det er dypere og mer konkrete vurderinger. Ut fra en slik betraktning er det etter revisors vurdering ikke urimelig å vurdere de tidlige og mer overordnede vurderingene som utgått, i forhold til nyere og mer omfattende vurderinger. Det faglige innholdet har vi ikke vurdert.

E-posten fra Kokkersvold, mars 2010 gir selv uttrykk for at det ikke er gjort noen gjennomgang av hva som må gjøre med eksisterende bygningsmasse, og er dermed på et mindre detaljeringsnivå enn Norconsultrapporten.

Når det gjelder Kokkersvoldrapporten så omhandler den grunnforholdene på eiendommen. Rapporten er beskrevet i pkt. 4.2. LKE har senere gjennomført grunnundersøkelser og vurderinger gjennomført av Multiconsult og Norconsult. For fullstendig status for prosjekteringen henviser vi til Styringsdokument Mesterfjellet skole og familiesenter (versjon 08) som ligger i vedlegget til rapporten.

Etter en helhetlig vurdering av de fakta vi har kartlagt i den gjeldende perioden, kan revisor ikke se at noen har forsøkt å forhindre, forvanske eller forsinke framleggelse av relevant og tilstrekkelig informasjon.

7 Konklusjoner

Tilleggsrapporten

«Jahnsenrapporten» finnes ikke som rapport i begrepets vanlig betydning. Larvik kommune v/Jahnsen gjorde interne vurderinger av om bygget kunne brukes som erstatningsbygg for de aktuelle skolene. Dersom disse vurderingene var skriftliggjort, ble de ikke arkivert i kommunen.

Det er ikke utøvd press mot forfatterne av Norconsulrapporten. I rapporten henvises det til tall som framkommer i fylkeskommunens utredninger. Norconsulrapporten ble etter revisjonens vurdering lagt fram på relevant tidspunkt.

Kokkersvoldrapporten omhandler grunnforholdene. Den ble bestilt og utarbeidet etter at avgjørelse i saken var vedtatt, som et ledd i gjennomføringen av kommunestyrets vedtak.

Revisjonen kan ikke se at noen har forsøkt å forhindre, forvanske eller forsinke at relevant og tilstrekkelig informasjon er fremlagt for relevant del av administrasjonen eller for den relevante politiske myndighet. Vi mener derfor at det ikke er grunnlag for påstanden om at informasjon er utelatt i saken som utslag av et bevisst handlingsmønster.

Hovedkonklusjon

Saken har vært forsvarlig utredet fra administrasjonens side.

Saksgangen i OKK har vært i samsvar med kommunens reglement og OKKs mandat.

Arbeidsdeling og prosesser mellom administrasjonen og LKE i denne saken har vært i samsvar med kommuneloven, LKEs vedtekter og LKEs mandat i den aktuelle tidsperioden.

Vi kan ikke se at det er holdt tilbake informasjon eller at det foreligger andre forhold i denne saken som tilsier at administrasjonen eller LKE burde lagt saken fram for ny behandling i kommunestyret.

Vedlegg

- Vedlegg 1: Høringsuttalelse fra rådmann og LKE
- Vedlegg 2: Norconsultrappen, 2007
- Vedlegg 3: CFK arkitekter, juni 2008
- Vedlegg 4: Rapport fra AS Bygghanalyse, april 2009
- Vedlegg 5: Kokkersvold: epost og rapport, mars 2010
- Vedlegg 6: Brev fra LKE v/Studsørød til ordfører, april 2012
- Vedlegg 7: Saksbehandlingsrutine Larvik kommune
- Vedlegg 8: NYTT VEDLEGG til KST 138/09
- Vedlegg 9: Styringsdokument Mesterfjellet skole og familiesenter (LKE/OPAK)

I. Vedlegg 1: Høringsuttalelser

Sentraladministrasjonen

Vår saksbehandler:
Inger Anne Spellberg
33 17 10 00

Deres ref.:

Vår ref.:
12/79148

Arkiv:
GBR-
3020/3

Vår dato:
30.11.2012

Deres dato:

Larvik
kommune

Telemark kommunerevisjon IKS
Kirsti Torbjørnsen
Pb 2805
3702 SKIEN

Unntatt offentlighet Off. loven § 13/§13

Forvaltningsrevisjonsprosjekt om riving av skolebygg - Høring av tilleggsrapport - Riving av Mesterfjellet skole - Ahlefeldtsgate 6, 8, 10 - Gbnr: 3020/3

Det vises til brev av 26. november 2012 vedrørende tilleggsrapport om forvaltningsrevisjonen «Riving av skolebygg i Ahlefeldtsgate – saksforberedelse».

Larvik kommune har ingen merknader til tilleggsrapporten.

Med hilsen

Inger Anne Spellberg
rådmann

Larvik, den 3.12.2012

Telemark kommunerevisjon IKS

v/Kirsti Torbjørnson

Fylkeshuset, 3706 Skien

Høringsuttalelse Forvaltningsrevisjonsrapport Ahlefeldtsgate

Larvik kommunale eiendom KF har ingen anmerkninger til den fremlagte revisjonsrapporten.

Larvik, den 3.12.2012

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ragnar Studsrød', is written over a horizontal line.

Ragnar Studsrød
Daglig leder LKE KF

II. Vedlegg 2-9

Vedleggene 2-9 ligger i eget vedleggshefte.